

# VAN TWEEËN ÉËN!

ILLUSTRATIES VAN  
HENK VAN BOTTENBURG

DOOR A. DE JONG-SCHIPPERS

NA een reis van twee maanden zat Wout Wink weer op zijn eigen plaats in moeders kamer. Hier, waar alle dingen hem vertrouwd waren, van de tengere vaas op het hoekbureau tot moeders zachte gezicht toe, had hij zooveel uren gezeten sinds vaders dood. Met moeder had hij de financiële zorgen gedeeld, de zaken besproken, over aanden verkoop van aandelen beslist. Samen hadden ze zich teruggeleefd in wat voorbij was: een samenzijn met vader.

Hij was moeders rechterhand geworden en toen hij den laatsten tijd voor de zaak vaak lang op reis moest, eerst met Magda ernstig gesproken; haar de zorg voor moeder en al het andere in handen gelegd.

Magda verschilde met hem twee jaar. Harmonisch was altijd hun verhouding geweest. Vroeger al, op het gymnasium waren ze altijd samen opgetrokken, samen hadden ze gewerkt.

Hij was in een antiquariaat gekomen, zwierf in 't buitenland, om inkoopten te doen, op veilingen, opdrachten uit te voeren, waar rijke buitenlanders hun huizen oud-hollandsch wilden inrichten. Magda was gaan studeeren, Nederlandsche letteren. Zelf publiceerde ze het laatste jaar geregeld verzen, hield lezingen en begon naam te krijgen.

Veel hield hij van haar. Ontzaglijk veel. Waar hij kon, verwende hij haar met boeken, meubels voor haar kamer. Zijn positie was goed. Aan trouwen dacht hij niet, nu hij moeder nog had en Magda, om voor te zorgen.

De geldzorgen waren weggebleven. Hij kon moeder steunen, tegemoetkomen aan haar kleine wenschen en eenvoudige verlangens. Met Magda bezocht hij concerten. En met z'n drieën waren ze gelukkig, leefden ze naar een lichte toekomst.

Nu zat hij na zijn reis weer bij moeder. Het zachte lamplicht glansde over haar grijzend haar. Het viel hem op, hoe wonderwarm de rozen uitkwamen in de tinnen schaal op tafel.

Magda was naar bed. In huis was het stil. Hij had verteld van zijn reis. Nu zwegten beiden. De moeder met haar gezicht naar den muur. Ze verborg iets, dat ze tóch voor hem moest openvrouwen. Wout met zijn oogen naar de bloemen in de dof-tinnen schaal.

Hij wachtte.

Alles was besproken; alles verteld. Het was al laat. Ze moesten slapen-gaan. Maar hij wachtte. Moeder had toch nog iets, dat hij vóór den nieuwen morgen weten moest.

Ze zei niets. Ze begon niet.

„Moeder, is er nog wat?” hielp hij. Hij

schoof zijn stoel naar haar toe. Nu zou het komen.

Ze keerde haar gezicht naar het zijne. Hij zag tranen in haar oogen.

„Ja, nóg iets — met Magda — over.....” ze haperde.

„Geld? Studie?” moedigde hij aan.

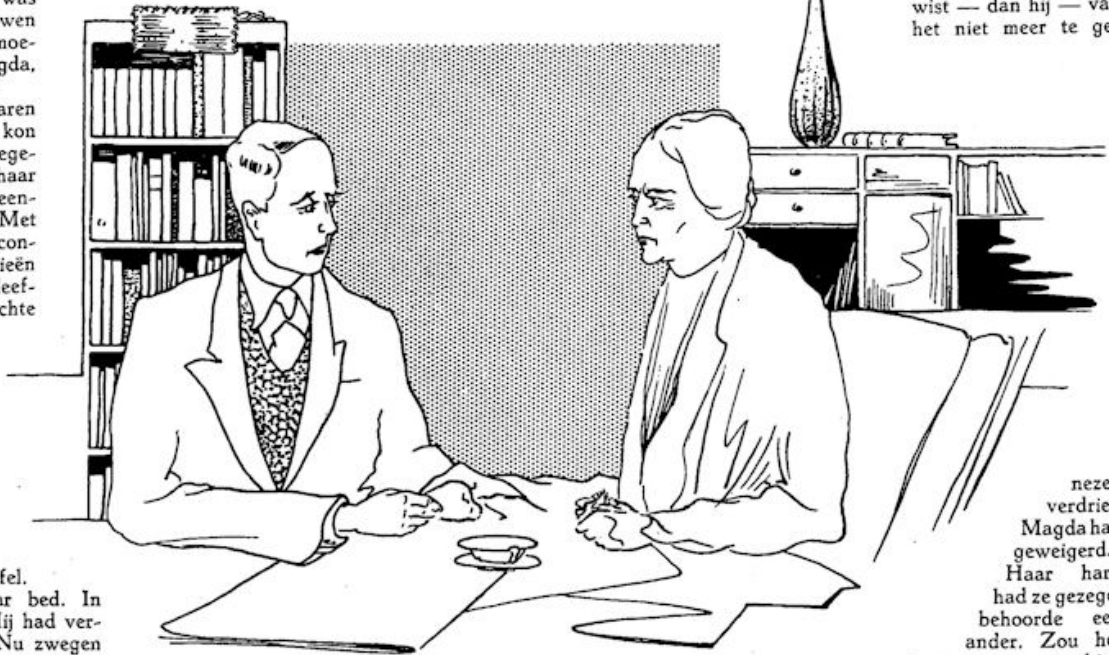
Ze schudde van nee. „Nee, iets anders, iets..... ergs.” Toen vervolgde ze snel: „Het is iets met Magda. Al vóór je weg was, bestond er al wat tusschen haar en Wim Mulders.”

„Wim Mulders?” herhaalde hij ongeloofig. „Hoe komt ze dáár bij?”

Zijn moeder trok licht met haar schouders. „Ontmoet op een lezing in Delft.”

„Wim Mulders.....”; hij zei het nog eens nadrukkelijk. „Ze is stapel.” barstte hij toen los. „Dat is gewoon inpalmerij van dien vent met z'n rooie ideeën; bovendien stoort hij zich aan God noch gebod.”

„Dát is het ergste,” zei mevrouw Wink zacht, „zijn ongeloofigheid en zijn socialisme.” Ze wachtte even, zocht voorzichtig naar woorden. „Dat hij uit een ander milieu is, is nog daar aan toe, hoewel Magda er zich nooit zou thuisvoelen. Maar dat is tenslotte iets wereldlijks, waar wij hebben te zwijgen. Als hij geloofde in Jezus en in Zijn schuldvergeving, was dat andere van geen belang, hoeveel moeilijkheden het ons tegenover de menschen misschien ook kostte. God



daarin — zooals in alles — vertrouwd. En nu blijkt achteraf, dat ze het niet gedaan heeft. Ze is met hem uitgeweest en vanmorgen kwam er weer een brief. Dát doet me verdriet.”

Ze zweeg.

Wout was opgestaan. Zijn vuisten balden zich. Het was te erg om waar te zijn. Zijn zusje, waarvan hij zoo afgodisch veel hield, gaf haar zuiver hart in handen van een weggetrapten, verlopen student, een boemelaar, die voor de variatie en om den tijd te dooden socialistische propaganda voerde. Meer niets, een leeglooper! In zijn blinde drift maakte hij Mulders uit voor alles, wat in zijn gedachten kwam. Een jongen, wiens vader krom, krom en nóg eens krom had gelegen om hem te laten studeeren, die goeie hersens had, daardoor voor de universiteit een beurs kreeg, en die in plaats van werken zijn dagen en avonden verboemde. Bah! Misselijk! En omdat hij in „De socialistische leidsman” nu wat proza en oproerige verzen had gepubliceerd, meende Magda — hij voelde achter zijn oogen de tranen branden, als hij er aan dacht — dat ze samenstemden.

Maar het zou niet gebeuren. Dát stond vast.

Dat zei hij ook tegen zijn moeder.

„Nóóit die vent in dit huis — we maken er een einde aan. Het is om haar bestwil.”

Een korte snik ontsnapte hem.

Hij dacht ook even aan Joost Blaauw met zijn nobel hart, die een jaar geleden Magda tot vrouw had gevraagd, maar na haar weigering het land was uitgegaan. Niemand wist — dan hij — van het niet meer te ge-

nezen verdriet. Magda had geweigerd. Haar hart, had ze gezegd, behoorde een ander. Zou het toen, toen misschien

al aan den gang zijn geweest?

„We gaan slapen,” zei hij onverwacht kort. Hij wilde alléén zijn met dit verdriet; hij wilde alléén een mogelijkheid zoeken om dit verbond uit te roeien. „Het zal uit zijn,” zei hij voor 't laatst.

„Niet in jouw kracht, jongen. We moeten haar wijzen op iets anders. Ze kan één weg. Van tweeën één: Mulders of Christus, aard-sche liefde of de liefde van Jezus.” Zijn moeder zei het zacht.

kijkt niet naar geld en stand en positie. Hij weegt de harten.”

„Goed — alles goed en wel — maar dan nóg vond ik het.....”

„Stil Wout, zóó wil ik niet, dat je spreekt. Dat andere, dat böventijdelijke, dát is de factor, die me eenvoudig haar deze verbinding doet verbieden. Ik heb haar dat gezegd en na veel praten en veel tranen heeft ze me beloofd met hem, te breken. Ik heb haar ook

Zonder antwoord ging hij naar boven.

\*\*\*

„Van tweeën één,” had moeder gezegd: Christus of Wim Mulders. Ze bedoelde: Christus of de wereld.

Hij ging zitten op de haardbank, die Magda eens maakte. Zijn hoofd steunde hij in z'n handen.

Moeder had wel gelijk. Nu z'n eerste drift om dit zijn zusje onwaardige verbond wat gezakt was, moest hij tot die conclusie komen.

Maar dan ook was de weg om er een einde aan te maken, niet die van hardheid. Dan moest hij te werk gaan met zachtmoedigheid. „Leert van Mij, dat Ik zachtmoedig ben.”

Hoe moest hij het verder aanpakken? Hoe kon hij handelen zonder haar te breken?

Met meer dan één voornemen sliep hij in. In elk geval wilde hij eerst met haar praten.

\*\*\*

„Heb je plannen voor vandaag, Magda?” Hij vroeg het haar direct aan 't ontbijt, pelde onderwijl achteloos zijn ei.

„Niets bijzonders. Me wat voorbereiden op een lezing voor morgenavond en wat correspondentie. De colleges zijn zoo goed als stopgezet.”

„Doe mij een plezier en rij mee naar Amsterdam. Ik moet hout uitzoeken voor een lambrizeering. We kijken dan meteen even bij den „Ouden boekhandel” en de Oude-manhuispoort.”

„Ja, best. Leuk!” Ze stond van tafel op. „Even naar boven nog.”

Toen ze samen waren, moeder en hij, begon hij: „Ik zal me houden aan uw raad: niet in eigen kracht, maar met zachtheid.”

Mevrouw Wink knikte alleen even; hij zag den vrouwenden blik van haar oogen.

Na 't eten en het danken, waarin hij zijn stem tot bijzondere beheersching moest dwingen, maakte hij den wagen klaar. Tien minuten later schoven ze het hek uit. Tegelijk draaiden ze zich om voor het erkerraam, waar moeder's hand wuifde.

Toen gaf hij vol gas.

\*\*\*

Lustig praatten ze over allerlei dingen. Hij vertelde van zijn reis. Ze luisterde geboeid, maakte rake opmerkingen. Hij genoot van dezen tocht. Altijd voelde hij zich gelukkig, als ze samen waren. Ze harmonieerden wonderlijk goed; ze hadden zooveel gemeenschappelijke interessen. Allebei stonden ze op de bres voor de interieurkunst. Kleur en lijn, ze hielden er hartstochtelijk van.

En nu was iemand anders bezig dit alles, deze eenheid weg te nemen.

O, moeder wist het wel: als het alleen maar het aardsche was, dan was het nog niet zóó erg. Als de man, die haar hart behoeden wou en dragen, een Christen was. Maar nú!

De angst stond in hem op. Hij praatte een poos niet, vocht met zijn gedachten, zocht de woorden om het haar te zeggen.

Magda merkte zijn plotselinge zwijgzaamheid wel op, maar ze verwonderde zich er niet over, hoewel ze de oorzaak niet vermoedde. Ze zat stil en gedoken voor het raam, keek met warme oogen naar de uitbundige kleuren van den herfst, die alles buiten

maakten tot een juichend feest.

Bij een bocht hield Wout in, liet den wagen uitloopen naar den kant en stopte. Hij keek opzij, zocht haar gezicht.

„We moeten even praten, niet?”

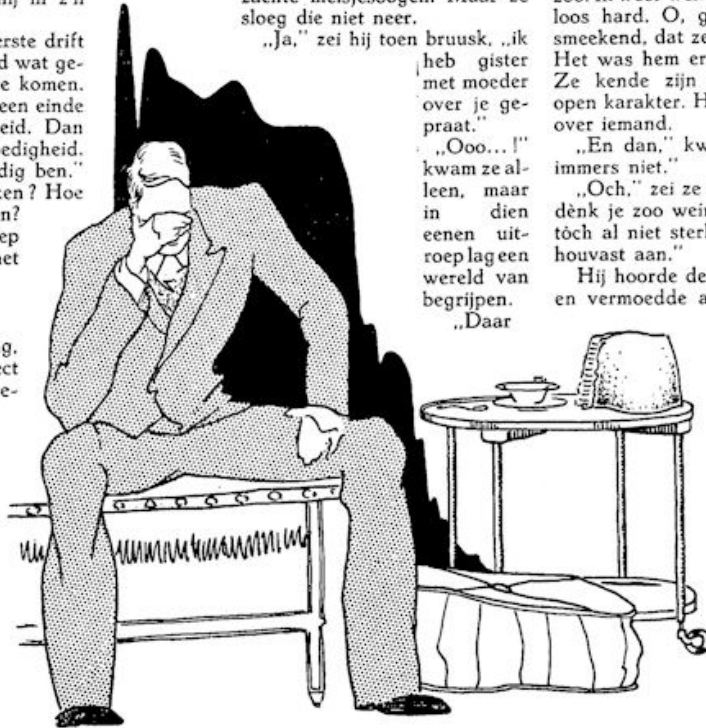
„Goed, maar heb je iets bijzonders?”

Hij keek een oogenblik scherp in haar zachte meisesoogen. Maar ze sloeg die niet neer.

„Ja,” zei hij toen bruusk. „Ik heb gister met moeder over je gepraat.”

„Ooo...!” kwam ze alleen, maar in dien eenen uitroep lag een wereld van begripen.

„Daar



kan niets van komen, nóóit,” zei hij met klem. Maar toen hij haar verwondering zag en een trek van onwil, maakte hij zichzelf uit voor ontactisch. Zóó dringend had gister moeder nog met hem gesproken en hij was ook zóó van plan geweest om kalm te blijven. En bij den eersten den besten zin was zijn drift hem al de baas.

„Je moet me goed, o, goed begrijpen,” zei hij zachter nu. „Het is om jou. Je vergóóit je.” Dat laatste klonk weer hard.

„Wout, wees stil.” Ze ze het met tranen. Even bleef het stil. Hij beet op zijn lippen. Toen — in een mist — zag hij moeders gezicht, zooals hij het gister had gezien, oneindig-mild en oneindig-teer.

„We moeten er over praten,” zei hij nog eens. „Vertel me eerst, hoe het gekomen is. Hebben jullie allang dit verbond?”

Ze knikte onmerkbaar. „Anderhalf jaar al.” „Dus vóór Joost Blaauw bij je kwam?” „Ja!”

Het klonk stroef en weinig hoopvol voor een goed tegen elkaar uitpraten.

„Waarom ben je dit begonnen?” Hij voelde het als een overbodige vraag en wist haar antwoord.

„Omdat ik van hem houd.”

Stilte. Beiden keken naar buiten.

„Van een verlopen, boemelenden student!” schamperde hij.

„Wout.” Ze riëp het haast.

Hij keek op en zag haar oogen vol tranen. „Je hebt gelijk,” zei hij. „Het is misselijk van me om zóó te praten. Maar Magda, je móet er niet mee doorgaan. Je vertrouwt alleen op je eigen gevoel. Je voelt je aangetrokken tot een hart, dat in sommige opzichten met het jouwe samenstemt. Maar je kent Mulders

niet. Ik ken hem béter dan jij.”

Ze lachte hoog en onnatuurlijk.

„Het is waar,” zei hij rustig. „Jij kent alleen één bepaald deel van zijn hart en dan nog slecht. Ik weet méér.”

„Houd op met verdachtmakingen.”

„Dat zijn het niet,” zei hij rustig. „Het is zoo. Ik weet wel: het klinkt hard, meedoogenloos hard. O, gelóóf me.” Hij zei het zóó smeekend, dat ze ineendoek en even huiverde. Het was hem ernst. En liegen deed hij niet. Ze kende zijn eerlijkheid en onkreukbaar open karakter. Hij sprak niet gauw ongunstig over iemand.

„En dan,” kwam het zachter, „hij gelóóft immers niet.”

„Och,” zei ze moe. „weet ik wel, maar daar denk je zoo weinig bij. Dat kómt wel. Als je tóch al niet sterk staat, heb je er zoo weinig houvast aan.”

Hij hoorde de troosteloosheid in haar stem en vermoedde achter deze geschiedenis een diepere verlatenheid dan iemand wist.

„Goed, goed, je hebt weinig houvast. Het is dus zóó: Christus leeft niet voldoende in je om je sterk te doen zijn. Maar dat is je eigen schuld. Je keert je af. Ik weet wel: zelf ben ik ook wel twijfelmoedig en zwak en geneigd om verkeerde dingen te doen. Dat is he, mensch-zijn. Maar kijk dan op je kamer eens boven je bureau, wat ik ook zoo vaak doe, móet doen: het Christusbeeld, dat Rembrandt ons naliet. O, Magda, dat hangt

er niet als sier. Herinner je je in „Die niet heeft” van Jilles Limburg Groener, die in zijn verlatenheid in huis een beeldenstorm aaricht, maar als hij komt bij het beeld van den gekruisten Heiland, staat hij stil. Dan zakt zijn arm en..... hij slaat niet..... Dat was een man, in wiens leven de Heiland niet veel betekende in zijn oogen.

Ik wil maar zeggen: die Christus moet je hoogste waarde uitmaken.

O, denk niet, dat ik hier vroom sta te praten. Nee, vraag het jezelf af! Want als ik van Wim Mulders hield, zou ik hetzelfde tegen je zeggen, omdat hij Christus verwerpt.

Magda,” hij sprak ontroerd nu, „je kunt geen twee wegen: Wim Mulders en Christus. Van tweeën één! Je móet kiezen. Ik kan het niet voor je.

En ik wéét: het zal moeilijk zijn. Want wat van de aarde is, trekt zoo onweerstaanbaar. Ik kan alleen voor je bidden,” eindigde hij eenvoudig.

Het was weer stil.

Toen — plotseling — keerde ze zich onstuimig naar hem toe.

„Je wéét niet, wat je van me wilt. Ik kán niet. Ik hōud zóóveel van hem.” Ze snikte onweerstaanbaar.

„En als het wáár is, wat je zegt, dat hij slecht is, dan ben ik er, die zijn hart behoeden moet. Je kunt gemakkelijk praten. Maar liefde, waarachtige liefde is zoo ontzettend sterk. En ik kán toch het middel zijn om hem tot geloof te brengen?”

Hij keerde zijn gezicht van haar af en zei langzaam: „Over het eerste, wat je zei, praat ik niet. Alleen, dat ik je liefde als liefde op zichzelf eerbiedig. Het is in een vrouw het hoogste, buiten haar geloof. Verder is het

iets, te teeder om over te spreken met een buitenstaander.

Maar op dat andere wil ik antwoorden. Je wilt een middel zijn. Dat klinkt mooi. Maar daarover heb jij niet te beslissen. Dat is van God. Voor jou staat er in den Bijbel: Gij zult geen juk aanbinden met een ongelovige. Dat staat er. Daaraan heb je je te houden. „Maar,” kwam ze direct. „Er staat ook: de ongelovige man wordt door de gelovige vrouw geheiligd.”

Hij antwoordde ernstig: „Dat is waar, maar dat betreft een ander geval. Neem als voorbeeld dokter Weiss. Toen hij trouwde, deed hij nergens aan. Zijn vrouw evenmin. Toen vond hij Christus. Mevrouw Weiss doet nóg nergens aan. En nu is jouw tekst van toepassing. Nu kan de dokter in Gods hand het middel zijn om haar denzelfden weg te wijzen. Want hij is in zijn huwelijk tot andere gedachten gekomen.

Maar jij, die er nog vóór staat, nog voor alles, mág hierin niet je eigen wil volgen. Jij hebt je aan Gods gebod te houden. En als God Wim Mulders tot Hem wil brengen, hoef je niet bang te zijn, dat hij verloren gaat.

Ik weet: het klinkt wéér hard, maar zóó zie ik en ik dacht, dat het zóó zuiver is.” Hij zei het met nadruk.

Ze antwoordde niet meer. Was ze overtuigd? O, hij wist het niet. Nu vermoedelijk nog niet. Maar hij had niet anders kunnen spreken.

Zonder verder er over te praten reed hij weer langzaam weg. In Amsterdam deed hij zijn zaken af. Ze bleven er niet, zooals anders vaak.

Stil gingen ze terug. Af en toe hoorde hij een korte, ingehouden snik. O, hij wist, dat het haar pijn deed. Gister had hij nog niet vermoed, dat ze zóó, zóóveel van hem hield. Hij kon nu begrijpen,

dat ze om moeder gezegd had, dat het uit was, maar het om haar eigen groot, groot vrouwenhart niet had kunnen doen.

Maar het moest immers. Van tweeën één. Christus koning in haar hart, óf de wereld. Eén mogelijkheid.

’s Avonds — hij had zitten werken aan een interieurverbouwing — toen hij even naar beneden moest, kwam hij haar tegen op den overloop. Ze ging naar bed, wilde juist nacht-zeggen. Even stonden ze stil, verlegen om woorden.

Toen zei ze zacht: „Ik wéét, dat je gelijk hebt, maar mijn hart kán niet loslaten. En misschien ben ik tóch het middel.”

„Misschien,” antwoordde hij bedachtzaam, „maar je moet Gods gebod volgen en je kunt maar één weg.

Van tweeën één.”

## DE ZWARTE ZÔNE VAN PARIJS (SLOT)

DOOR MAX ARDAU

De Evangelist deed een kort, eenvoudig, maar hartelijk gebed, waarin ook de vreemde bezoeker niet vergeten werd, en liet toen de kinderen een lied zingen, dat voor de Kerstfeestviering werd ingestudeerd. Alles wordt voorgezegt en op deze wijze uit het hoofd geleerd. Maar dan zit het er ook goed in..... Er werd flink en opgewekt gezongen:

Aux enfans de notre age,  
Comme aux anciens bergers,  
Quel est votre message  
Célestes messagers?

„Enfants, il est la même,  
Jésus vous est donné,  
Un Sauveur, qui vous aime,  
Un Sauveur vous est né.”

(Wat is Uw boodschap, Hemelsche boodschappers, zoowel aan de kinderen van onzen leeftijd als aan de oude herders?)

„Kinderen, die boodschap is dezelfde: Jezus is u geschenken als een Verlosser. Die u lieft. De Zaligmaker is u geboren.”)

Nog een lied wordt gezongen, op de pittige melodie van „Wie gaat mee over zee?” en dan begint het, voor mij althans, meest interessante gedeelte der samenkomst.

De kinderen moeten in hun eigen woorden weergeven, wat de vorige maal werd verteld. Het blijkt, dat Abraham's tocht naar Egypte en de geschiedenis van Abraham en Lot werd behandeld.

Verschillende vingers gaan in de hoogte om een gedeelte te mogen vertellen. Het blijkt, dat de kinderen vrij goed onthouden hebben. En levendig, véél levendiger dan op een Nederlandsche Zondagschool, vertellen ze in hun eigen woorden het de vorige maal gehoorde. De Evangelist doet niet de minste moeite het karakter en de visie der kinderen geweld aan te doen. Vergissen ze zich, of zijn ze niet nauwkeurig genoeg, dan doet een enkele suggestieve vraag ze weer op den goeden weg terugkeeren, of een juistere voorstelling geven.

Typisch is vaak de origineele wijze van vertellen. Een meisje vertelt hoe Abraham optrekt uit Ur naar Kanaán: „Abraham disait à son père: Papa, il faut, que je parte” 1). Een ander meisje wil zeggen, dat Lot zijn oogen ophief en zich verwonderde. Het kind maakt het gebaar van iemand, die wakker wordt, zich

de oogen uitwrijft en zegt dan: „Lot disait: „eh, quest-ce que c'est-que-ga?” 2)

Ook aanleg en ras verloochenen zich niet. Een Armenische jongen heeft het over Abrahams tocht naar Egypte. „Waarom ging Abraham naar Egypte?” vraagt de onderwijzer. En, echt-Armenisch kind als de jongen is, wiens familie ook in de ellende zich van de omgeving onderscheidt door groter lust naar geld verdienen, antwoordt hij: „pour gagner des sous” 3).

Als de kinderen hebben verteld en blijk gaven veel — of weinig — van het de vorige week verhaalde te hebben begrepen, gaat een andere Evangelist met de geschiedenis van Abraham en Lot voort en vertelt op pakkende, begrijpelijke wijze de geschiedenis van Sodom en Gomorra's ondergang. Maar ook in het vertellen van de Oud-Testamentische historie is men „Evangelisch” en Christo-centrisch. Christus, de Heiland, Die op aarde gekomen is om zondaren zalig te maken, staat in het middelpunt. De kinderen luisteren met aandacht en raken onder den indruk.

Nu wordt er nog een tekst uit het hoofd geleerd, die eerst afzonderlijk door verschillende kinderen en dan gezamenlijk door allen wordt nagezegd, nog een



Vele van de ontelbare honden, welke in de Parijsche wijken der armoede zonder „baas” en zonder „thuis” rondzwerven, komen dagelijks bijeen bij een vrouw te St.-Quen, die ze van haar eigen schamele brood laat mee-eten.

lied wordt gezongen, mejuffrouw Ekering dankt..... en de samenkomst is afgelopen. De kinderen gaan weer naar de krotten en sloppen in de eeuwige modder der Zône.....

Nemen ze iets mee? Draagt de Evangelieprediking vrucht? Ja, inderdaad..... er zijn kinderen in de Zône, die hun hart aan den Heiland gaven en die, in de ellende van hun omgeving, den Heere Jezus willen dienen.

Welk een heerlijk maar moeilijk werk hebben de broeders en zusters van de Tabernakel-kerk hier op zich genomen!

Als we de zône weer uitgaan, nog onder den indruk van de samenkomst, komt een oud man ons voorbij. Zr. Ekering groot en vraagt waar de oude heen gaat.

Hij moet naar de markt, zegt hij, en als ik wat medelijend naar het ellendige kereltje kijk, zegt de oude, met galgenhumor: „o, het is best hier in de zône, je kunt beter hier wonen dan op de Champs Elysées, om de huis-eigenaren rijk te maken.”

Dan gaat hij voort.

Meent hij het? Voelt hij het schrikkelijke van zijn toestand niet? Zijn de Zóniers aan hun toestand gewend? Ik weet het niet..... Maar mij vervolgt nog steeds het beeld van deze wijk van ellende van Parijs.

Ik zou onvolledig zijn, als ik hier verzuimde te vermelden wat van andere zijde in het bijzonder voor de Zône-kinderen wordt gedaan. Aan de grens van Parijs, vlak bij de Zône, staan twee schitterende, modern ingerichte scholen: één voor jongens en één voor meisjes. Door de welwillendheid van den directeur der jongensschool, den heer Lucien Conty, mocht ik het een en ander vernemen over het — natuurlijk uiterst geringe — schoolbezoek van de Zône-jeugd. De gemeente-school, waarvan de heer Conty directeur is, had vorig jaar 316 leerlingen, waarvan 168 Fransche jongens en 148 jeugdige vreemdelingen. Deze laatste groep was als volgt verdeeld: 8 Armenische, 1 Belgische, 66 Spaansche, 9 Italiaansche, 31 Poolsche, 23 Portugeesche, 3 Roemeensche, 2 Russische, 2 Abaneesche en 3 Tsjecho-Slowaaksche jongens! De 168 Fransche jongens waren niet allen, de vreemde jongens zonder uitzondering uit de Zône afkomstig. Ongetwijfeld bezoekt slechts een gering percentage der Zône-kinderen de school, daar uitvoering der leerplicht-wetten in de Zône practisch niet mogelijk is, zooals reeds eerder werd opgemerkt, en de ouders die hun kinderen naar school zenden behoreen nog tot de „élite” der Zône! 4)

Bovendien is er een bijzondere „trekpleister” op school..... de kinderen krijgen er te eten! In de school van den heer Conty werden het vorig jaar van de 316 leerlingen er 246 op school gevoed..... en van die 246 werd slechts door 28 voor de maaltijden betaald... frs 0.75 of 7½ cent per maaltijd. Voor de andere leerlingen worden de kosten uit een gemeentefonds bestreden. Op den dag, dat ik deze school bezocht, bestond het menu uit macaroni met gebraden vleesch en een toepsijs. In de uiterst zindelijke keuken wordt iederen dag door een drietal kooksters de jeugd-maaltijd, die de kinderen thuis zouden moeten missen, bereid.

Over het algemeen zijn de kinderen uit de Zône geen slechte leerlingen, ook al komen karakter, aanleg, milieu en nationale hebbeligheden (en onhebbeligheden!) geducht tot uiting.

Een groote moeilijkheid is, dat vele kinderen, die op school komen, geen of zoo goed als geen Fransch spreken. Deze jongens- en meisjes-Zône-scholen zijn waarschijnlijk wel de meest internationale scholen ter wereld. Er wordt van het onderwijzend personeel véél liefde, geduld en toewijding voor hun moeilijke taak gevraagd.

De kennismaking met dezen arbeid voor de Zône-kinderen was eveneens een verkwikking..... Het was een zonnestraal in de zwart-grauwe Zône-stemming, waarin ik op den dag van mijn bezoek verkeerde.

1) Abraham zei tot zijn vader: „Papa, ik moet vertrekken”.

2) Lot zei: „hè, wat is dat?”

3) Om stuivers (geld) te verdienen.

4) Feitelijk is de Zône weer te verdeelen in verschillende „wijken”. Er zijn bepaalde „afdeelingen” waar het gehalte der bewoners iets beter is.